

138. REDNA SEJA VLADE RS

Ljubljana, 8. 6. 2017 - Vlada RS je na svoji 138. redni seji med drugim sprejela predlog novele Zakona o inšpekciji dela in predlog novele Zakona o urejanju trga dela ter Program ukrepov Vlade Republike Slovenije za krepitev integritete in transparentnosti 2017 - 2019. Vlada se je tudi seznanila z informacijo o pogajanjih z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja o odpravi anomalij pri vrednotenju delovnih mest in nazivov v plačnem sistemu javnega sektorja ter sprejela izhodišča za pogajanja z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v letih 2018 in 2019. Vlada je sprejela predlog stališča Republike Slovenije glede vzpostavitve evropskega stebra socialnih pravic.

Spremembe na trgu dela za zmanjšanje prekarnosti in hitrejšo aktivacijo brezposelnih

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je na podlagi dokumenta »Za dostojno delo«, analize slovenskega trga dela, ki jo je v sodelovanju in po naročilu MDDSZ pripravila Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) in ugotovitev Inšpektorata RS za delo ter predlogov socialnih partnerjev pripravilo spremembe zakonodaje, ki obsega Zakon o inšpekciji dela in Zakon o urejanju trga dela.

Spremembe obsegajo ukrepe proti prekarnosti na trgu dela oziroma za dostojno delo in ukrepe za hitrejšo aktivacijo brezposelnih oseb.

I. Ukrepi proti prekarnosti na trgu dela in za dostojno delo

Problem naraščanja dela preko civilnih pogodb oziroma lažnih samozaposlenih je problem vseh držav EU. MDDSZ je za omejitev tega pojava pripravil dokument »Za dostojno delo«, v katerem je analizirano stanje, predvsem pa nabor možnih ukrepov. V skladu z ugotovitvami v dokumentu predlog rešitev zajema preprečevanje nelegalne uporabe atipičnih oblik dela (strožji inšpekcijski nadzor).

Spremembe Zakona o inšpekciji dela prinašajo:

- **Dodatni ukrep inšpektorjev ob ugotovitvi, da se je delo opravljalo na podlagi pogodb civilnega prava ob podanih elementih delovnega razmerja.** Gre za pooblastilo inšpektorju za delo, da ob izdaji prepovedne odločbe izda še odredbo, da delodajalec delavcu v roku 3 delovnih dni vroči vsebinsko ustrezno pogodbo o zaposlitvi (ustrezna mora biti ugotovljenemu dejanskemu stanju). S tem ukrepom se zasleduje preprečevanje nelegalne uporabe atipičnih oblik dela. Delavec ima pravno varstvo v primeru neizročitve predloga pogodbe o zaposlitvi ali v primeru izročitve neustreznega predloga pogodbe o zaposlitvi. V kolikor delodajalec ne spoštuje odredbe inšpektorja, je predvidena denarna sankcija.
- **Možnost inšpektorja, da lahko z odločbo prepove opravljanje dela delavcev ali delovnega procesa oziroma uporabo sredstev za delo do odprave nepravilnosti, če dvakrat v obdobju enega leta pravno-močno ugotovi, da delodajalec ni izplačal plače v skladu z določbami o plačilnem dnevu.** Pri tem novem ukrepu inšpektorja gre za prepoved opravljanja

Združenje občin Slovenije

dela delavcev ali delovnega procesa oziroma uporabe sredstev za delo v delu in obsegu, kjer so te nepravilnosti ugotovljene in ne pri celotnem poslovnem subjektu. S tem ukrepom zaostrojemo nadzor nad kršitvami v zvezi s plačilom za delo, ki so najpogostejše ugotovljene kršitve s strani inšpektorata od leta 2009 dalje.

II. Ukrepi za hitrejšo aktivacijo brezposelnih oseb

Ključne spremembe Zakona o urejanju trga dela so:

- 1. Obveznost prijave delavca v evidenco iskalcev zaposlitve že v času teka odpovednega roka,** s katero želimo doseči čim hitrejšo aktivacijo posameznikov z vidika iskanja nove zaposlitve. Verjetnost nove zaposlitve je namreč najvišja v prvih mesecih po izgubi dela, zato se uzakonja obveznost prijave delavca v evidenco iskalcev zaposlitve najkasneje v roku 3 delovnih dni po vročitvi odpovedi iz poslovnega razloga ali iz razloga nesposobnosti (na podlagi trenutno veljavnega zakona ima delavec v odpovednem roku zgolj možnost takšne prijave).
- 2. Hkrati se zaostrojuje še sankcija za nespoštovanje obveznosti iz prejšnje točke** (namesto sedaj veljavnega skrajšanja pravice do denarnega nadomestila se za prve tri mesece upravičenosti predlaga znižanje odmernega odstotka iz 80 na 60 % od osnove, kar se bo odrazilo v znižanju denarnega nadomestila);
- 3. Spodbuda za zaposlovanje nižje in srednje izobraženih prejemnikov denarnega nadomestila,** s katero želimo doseči čim prejšnjo aktivacije nižje in srednje izobraženih upravičencev do denarnega nadomestila, ki sicer možnosti za zaposlitev imajo, vendar se zanjo zaradi upravičenosti do denarnega nadomestila ne odločajo. ZRSZ bo upravičencu, ki se bo v času upravičenosti do denarnega nadomestila zaposlil za polni delovni čas, do izteka pravice, a največ 12 mesecev po zaposlitvi, izplačeval spodbudo v višini 20 odstotkov zadnjega izplačanega neto zneska denarnega nadomestila, pod pogojem ohranitve zaposlitve za polni delovni čas za celotno obdobje izplačevanja spodbude.
- 4. Postopno sankcioniranje kršitev obveznosti iz naslova aktivnega iskanja zaposlitve,** s čimer želimo doseči konsolidirano izvajanje ukrepov na nacionalni ravni ter hitrejšo aktivacijo brezposelnih oseb. Trenutno se brezposelno osebo preneha voditi v evidenci brezposelnih oseb že ob prvi kršitvi obveznosti iz naslova aktivnega iskanja zaposlitve. V primeru prejemanja denarnega nadomestila pa hkrati s prenehanjem vodenja v navedeni evidenci izgubi tudi pravico do le-tega. Analize kažejo, da je trenutna ureditev sankcioniranja kršitev obveznosti iz naslova aktivnega iskanja zaposlitve tako stroga, da deluje kontraproduktivno oz. prihaja do neenotnega izvajanja le-te na nacionalni ravni. Predlog zato določa, da bi se takšna oseba prenehala voditi v evidenci iskalcev zaposlitve »šele« ob drugi kršitvi obveznosti iz naslova aktivnega iskanja zaposlitve, denarno nadomestilo pa bi se posamezniku namesto takojšnjega prenehanja pravice ob prvi kršitvi »zgolj« znižalo za 30 odstotkov, a ne pod minimum (350 evrov bruto), prenehalo pa (prav tako) šele ob drugi kršitvi (brezposelna oseba, ki ni prejemnik denarnega nadomestila, ob prvi kršitvi ene izmed navedenih obveznosti ne bi bila sankcionirana).

Informacija o pogajanjih z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja o odpravi anomalij pri vrednotenju delovnih mest in nazivov v plačnem sistemu javnega sektorja

Združenje občin Slovenije

Vlada pooblašča širšo vladno pogajalsko skupino in pogajalske skupine v skladu s sklepom vlade (11.5.2017), da nadaljujejo pogajanja z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja o aneksih h kolektivnim pogodbam dejavnosti in poklicev.

Vlada nalaga vodjem oziroma namestnikom vodij vladnih pogajalskih skupin, da predloge odprave anomalij pri vrednotenju delovnih mest in nazivov v plačnem sistemu javnega sektorja tekoče usklajuje z Ministrstvom za javno upravo in Ministrstvom za finance, ob upoštevanju makroekonomskih okoliščin in že dogovorjenih ukrepov.

Za realizacijo 3.točke omenjenega sklepa Vlada RS nalaga Ministrstvu za javno upravo, da upošteva vsebino in časovni potek pogajanj o aneksih h kolektivnim pogodbam dejavnosti in poklicev zaradi odprave anomalij pri vrednotenju delovnih mest in nazivov v plačnem sistemu javnega sektorja redno sklicuje sestanke vodij oziroma namestnikov vodij vladnih pogajalskih skupin (vladna koordinacija).

Na vladi so bili predstavljeni finančni učinki predlogov vladne strani in sindikalne strani v dosedanjem pogajalskem procesu o odpravi anomalij pri vrednotenju delovnih mest in nazivov v plačnem sistemu javnega sektorja s predlogi zgoraj navedenih sklepov, s katerim pogajalci na vladni strani dobijo nadaljnje usmeritve glede načina nadaljevanja pogajanj, upošteva dejstvo, da znesek namenjen odpravi anomalij ne sme preseči 70 mio €, medtem ko predlog Konfederacije sindikatov javnega sektorja znatno presega ta okvir.

Pogajanja o sklenitvi aneksov h kolektivnim pogodbam dejavnosti in poklicev zaradi odprave anomalij se nadaljujejo po vseh dejavnostih in poklicih, razen za dejavnost gozdarstva in kmetijstva, kjer so pogajanja o odpravi anomalij zaključena.

Na dopisni seji vlade, ki je potekala 5. junija 2017 se je vlada natančneje seznanila z Informacijo o pogajanjih z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja o aneksih h kolektivnim pogodbam dejavnosti in poklicev zaradi odprave anomalij pri vrednotenju delovnih mest in nazivov v plačnem sistemu javnega sektorja in sprejela protipredlog za nadaljevanje pogajanj z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja.

Izhodišča za pogajanja z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v letih 2018 in 2019

Vlada je določila izhodišča za pogajanja, in sicer tako, da se doseže, da dodatna sprostitev ukrepov v letih 2018 in 2019 ne bo presegla finančnega učinka, ki ga v okviru razpoložljivih sredstev določi vlada.

Vlada pooblašča širšo vladno pogajalsko skupino za pogajanja z reprezentativnimi sindikati o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v letih 2018 in 2019, tako da se ta zaključijo najkasneje do 31. oktobra 2017.

Združenje občin Slovenije

Vlada pooblašča Borisa Koprivnikarja, ministra za javno upravo, za sklenitev dogovora o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v letih 2018 in 2019.

Vlada nalaga vladni pogajalski skupini, da predloge ukrepov glede stroškov dela v letih 2018 in 2019 tekoče usklajuje z Ministrstvom za finance in predsednikom vlade, ob upoštevanju makroekonomskih okoliščin in že dogovorjenih ukrepov.

Vlada je 1.6.2017 Ministrstvu za javno upravo naložila, da do 8. junija 2017 predloži Vladi RS v sprejem izhodišča glede politike plač v javnem sektorju za leti 2018 in 2019 z vključeno časovnico za pogajanja ter začne s pogajani za določitev politike plač v javnem sektorju.

V Dogovoru o ukrepih na področju stroškov dela in drugih ukrepih v javnem sektorju za leto 2016 (Dogovor 2016) je določeno, da se vladna in sindikalna stran najkasneje do konca aprila 2016 dogovorita o postopnem sproščanju ukrepov preostalih ukrepov na področju stroškov dela v javnem sektorju in okviru za rast mase stroškov dela v javnem sektorju v obdobju 2017 – 2019. Vlada je z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja sklenila Dogovor 2017.

Za pogajanja o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela za leti 2018 oz. 2019 je Vlada RS pooblastila širšo vladno pogajalsko skupino, ki se pogaja o usklajevanju vrednosti plačnih razredov in višine drugih prejemkov oziroma povračil stroškov v zvezi z delom v letih 2018 in 2019, izplačevanju redne delovne uspešnosti in delovne uspešnost iz naslova povečanega obsega dela v letu 2019, regresu za letni dopust v letih 2018 in 2019, premijah kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v letih 2018 in 2019; napredovanja v plačne razrede in nazive v letu 2019. Pri pogajanjih z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja širša vladna pogajalska skupina upošteva že sprejet sklep Vlade RS (17. 6. 2015), s katerimi so bila določena izhodišča za izboljšave plačnega sistema, ki se nanašajo na večjo fleksibilnost pri določanju plač na individualni ravni v odvisnosti od rezultatov dela in odpravi avtomatizmov pri določitvi plače tako, da bo dodatna sprostitev ukrepov v letih 2018 in 2019 imela za cilj povečanje možnosti variabilnega nagrajevanja v odvisnosti od rezultatov dela zaposlenih.

Program ukrepov Vlade RS za krepitev integritete in transparentnosti 2017 - 2019

Vlada nalaga nosilcem ukrepov iz Programa, da pričnejo ali nadaljujejo z aktivnostmi za izvedbo ukrepov v okviru rokov, določenih v Programu. Nosilci izvedbe ukrepov na poziv Ministrstva za javno upravo, ki je določeno kot koordinator izvedbe Programa, posredujejo podatke o aktivnostih za izvedbo ukrepov ter o izvedenih ukrepih, zaradi priprave vmesnih poročil.

Ministrstvu za javno upravo mora vladi prvo vmesno poročilo predložiti v obravnavo do konca februarja 2018 (za obdobje do konca leta 2017), drugo vmesno poročilo do konca septembra 2018 (za obdobje od 1.1.2018 – 30.6.2018), tretje vmesno poročilo do konca februarja 2019 (za obdobje 1.7.2018 – 31.12.2018), četrto vmesno poročilo do konca septembra 2019 (za obdobje od 1.1.2019 – 30.6.2019) in končno poročilo o izvajanju Programa do konca marca 2020.

Združenje občin Slovenije

Vlada je ob sprejetju Končnega poročila o izvajanju Programa ukrepov za preprečevanje korupcije 2015–2016 – ničelna toleranca do korupcije, marca letos nosilcem ukrepov iz programa naložila, naj še naprej izvajajo dejavnosti, povezane z ukrepi trajne narave ter pozvala resorje k pripravi načrtovanih dejavnosti za naprej. Na tej podlagi in na osnovi dobrih izkušenj medresorskega sodelovanja je bil sprejet novi Program Vlade Republike Slovenije za krepitev integritete in transparentnosti 2017–2019, ki **poudarja ukrepe za izboljšanje integritete institucij, javnih uslužbencev, funkcionarjev in drugih zaposlenih v javnem sektorju ter večanje stopnje transparentnosti delovanja v javnem sektorju**. Cilj je vzpostaviti sistem, v katerem organi redno in neprekinjeno izboljšujejo skladnost svojega delovanja, krepijo integriteto posameznikov in s tem organa ter delujejo transparentno in odprto, s tem pa zagotavljajo državljanom in podjetjem bolj kakovostne storitve.

Nabor ukrepov je učinek medresorskega sodelovanja, prav tako pa tudi sodelovanja z nevladnimi organizacijami (Transparency International Slovenija in CNVOS) ter Komisije za preprečevanje korupcije. Program tudi natančno določa nosilce, način izvedbe ter kazalnike za pregled doseganja zastavljenih ciljev.

Vsebinsko **so ukrepi v vladnem Programu 2017-2019 razdeljeni v štiri področja ukrepanja:**

- **Utrjevanje in dvig ozaveščenosti javnih uslužbencev in funkcionarjev na področju integritete in transparentnosti** (združuje ukrepe, kot so usposabljanja, priprava spletnih brošur, dvig integritete na področju znanosti in šolstva);
- **Javne finance – upravljanje in nadzorni mehanizmi** (ukrepi, kot so prenovitev ureditve glede podeljevanja koncesij, krepitev integritete poslovnega okolja, register dejanskih lastnikov in drugi);
- **Transparentnost, gospodarnost in učinkovitost pri porabi javnih sredstev** (ukrepi, ki se nanašajo na postopke javnega naročanja, gospodarjenje z državnimi nepremičninami in drugi) ter
- **Povečanje transparentnosti in učinkovitosti pri pripravi predpisov, vodenju postopkov** (npr. okrepitev normativnega okvira glede javnosti sojenja, zakonodajna sled pri pripravi predpisov lokalne samouprave, možnost spremljanja reševanja postopkov pri ministrstvih in upravnih enotah).

Sprejem dvoletnega programa za krepitev integritete in transparentnosti upošteva tudi zadnja priporočila skupine držav GRECO pri Svetu Evrope, ki je 7. junija 2017, ob objavi svojega letnega poročila, pozvala evropske vlade in druge oblasti, da okrepijo svoja prizadevanja k vzpostavitvi učinkovitih preventivnih mehanizmov za preprečevanje korupcije.

Slovenija podpira vzpostavitev evropskega stebra socialnih pravic

Vlada je sprejela predlog stališča Republike Slovenije glede vzpostavitve evropskega stebra socialnih pravic. Republika Slovenija pozdravlja napore Evropske komisije za bolj pošteno in socialno Evropo. Vlada je predlog stališča posredovala v odločanje Državnemu zboru Republike Slovenije.

Združenje občin Slovenije

Evropski steber socialnih pravic je mišljen kot orodje za okrepitev socialne Evrope in po mnenju Slovenije predstavlja ključen mejnik EU na poti k dosegu socialne Evrope. Steber v treh sklopih določa dvajset ključnih načel in pravic v podporo sistemom socialnega varstva.

Trije sklopi evropskega stebra socialnih pravic:

- enake možnosti in dostop do trga dela: spretnosti, izobraževanje in vseživljenjsko učenje, enakost spolov, enake možnosti, aktivna pomoč pri zaposlovanju;
- poštene delovne razmere: varno in prilagodljivo okolje, plače, informacija o pogojih zaposlitve in zaščita v primeru odpovedi, socialni dialog in udeležba delavcev, usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, zdravo, varno in dobro prilagojeno delovno okolje in zaščita podatkov;
- socialna zaščita in vključevanje: otroško varstvo in podpora za otroke, socialna varnost, nadomestilo za primer brezposelnosti, minimalni dohodek, dohodek na starost in pokojnine, zdravstveno varstvo, dolgotrajna oskrba, dostop do ključnih storitev.

Sveženj dokumentov predstavlja potrebne in ustrezne odgovore na izzive, s katerimi se soočamo v današnjem času. Slovenija pozdravlja napore Evropske komisije pri pripravi evropskega stebra socialnih pravic, ki ga je predstavila konec aprila 2017. Po mnenju Slovenije gre za pomemben korak k bolj poštenu in socialni Evropi.

Slovenija si bo prizadevala za ambicioznost pri zagotavljanju minimalne socialne zaščite, osnovne dohodkovne varnosti vseh državljanov ter pri vprašanih minimalnih standardov kakovosti bivanja, dostojnega dela, varnega in zdravega delovnega okolja, kot tudi enakih možnosti in enakosti spolov.

Združenje občin Slovenije